

KVINNOVETENSKAPLIGT FORUM

Verksamhetsberättelse år 2003

Inledning

Det nya året började med en institutionsdelning, där gamla storinstitutionen Institutionen för samhällsvetenskap splittrades i två nya – Samhällsvetenskapliga institutionen och Institutionen för beteende- social- och rättsvetenskap. I ”nya” SAM ingår ämnena kulturgeografi, kvinnovetenskap, sociologi och statskunskap. Majoriteten av de medverkande i forskargruppen Kvinnovetenskapligt forum under 2003 tillhör SAM, tre är verksamma vid Institutionen för beteende- social- och rättsvetenskap (Elinor Brunnberg, Christian Kullberg och Kristina Larsson Sjöberg) och två tillhör Humanistiska institutionen (Katarina Larsson, Johan Dietrichson).

Nyttillkomna i forskargruppen under året är docent Christine Roman, lektor i sociologi vid ÖU sedan juli 2002, Johan Dietrichson, nyantagen doktorand i historia hösten 2003 samt, i slutet av året, Christian Kullberg, FD i socialt arbete. Gunnel Karlsson, som under tre års tid varit tjänstledig med anledning av ett förordnande som föreståndare för Nationella sekretariatet för genusforskning i Göteborg, är tillbaka i Örebro sedan september. Denise Malmberg, som vikarierat för Gunnel, slutade i Örebro vid årsskiftet och är nu tillbaka vid Uppsala universitet och det nystartade Centrum för genusstudier.

Kathleen B. Jones, professor i Women’s Studies vid San Diego State University, som under lång tid i olika former samarbetat med Forumforskarna, promoverades i februari till hedersdoktor vid Örebro universitet. Kathy har anställts på 20 % som adjungerad professor vid det nybildade International Science Center vid ÖU. Hon talade också vid invigningen av ISC och forskarskolan Demokratins villkor i oktober.

I november blev det klart att den ansökan om en nordisk forskarskola, som Forum/kvinnovetenskapen deltagit i, beviljats medel från NorFA. Forskarskolan är ett samarbetsprojekt mellan 34 olika centra/institutioner som bedriver kvinno-/genusforskning i de fem nordiska länderna samt i Ryssland, Estland, Lettland och Litauen. Forskarskolan tilldelas 1 miljon norska kronor per år under en period av fem år. Kärnan i verksamheten kommer att utgöras av utvecklandet av

forskarutbildningskurser och målet är att ge sammanlagt 20 olika kurser under de fem åren. Dessutom kommer en workshop att hållas varje år, där handledare och lärare kan ta del av varandras erfarenheter och utveckla nya sätt att bedriva mångvetenskaplig undervisning/handledning. Forskarskolan kommer att ha sitt administrativa säte vid Linköpings universitet och ledas av Susanne V. Knudsen, verksam vid NIKK (Nordiskt institut för kvinno- och könsforskning) i Oslo.

I oktober beslutade forskargruppen att fr.o.m. årsskiftet överge namnet Kvinnovetenskapligt forum till förmån för Centrum för feministiska samhällsstudier. Namnbytet är ett led i den förnyelse av forskningsprogrammet som påbörjades under året och som kommer att fortsätta under 2004.

Tre ansökningar om forskningsmedel utarbetades under året, en till FAS och två till Vetenskapsrådet, dock utan resultat. En ansökan gick in till Svenska institutet och beviljades.

De forskare och doktorander som är knutna till Forum har under verksamhetsåret arbetat vidare med egen forskning, deltagit i olika konferenser, seminarier och föreläsningar, samt även innehaft olika uppdrag. Detta finns redovisat under respektive rubrik i verksamhetsberättelsen.

Resurser

Personal/medverkande

Disputerade

Anna G. Jónasdóttir, professor i kvinnovetenskap (docent i statsv.)
Gunnel Karlsson, lektor i kvinnovetenskap (FD i historia)
Ingrid Pincus, lektor (vik.) i kvinnovetenskap (FD i statskunskap)
Erika Svedberg, lektor i kvinnovetenskap (FD i statsvetenskap)
Berit Åberg, lektor i kvinnovetenskap (FD i sociologi)
Elinor Brunnberg, lektor i socialt arbete, (FD i socialt arbete)
Kristina Larsson Sjöberg, lektor i socialt arbete (FD i socialt arbete)
Christine Roman, lektor i sociologi (docent i sociologi)

Doktorander

Johan Dietrichson, fil. mag i historia (doktorand i historia)
Charlotte Fridolfsson, fil. mag i statsvetenskap (doktorand i statskunskap)
Katarina Larsson, fil. kand i historia (doktorand i historia)
Ann-Sofie Lennqvist Lindén, fil. kand i statskunskap (doktorand i statsk.)
Helena Magnusson, fil. mag i statsvetenskap (doktorand i kvinnov.)
Sofia Strid, fil. kand i statsvetenskap (doktorand i kvinnovetenskap)

Ekonomiska medel

Fakultetsanslag, kvinnovetenskap:	2 773 000
Externa anslag:	
Krisberedskapsmyndigheten (Erika Svedberg, projekt tillsammans med Annica Kronsell, Lunds universitet)	300 000
Vetenskapsrådet (Christine Roman, tillsammans med Åsa Lundqvist, Lunds universitet)*	850 000
Svenska institutet (Erika Svedberg)	40 000

(Alla siffror inklusive UGK 18% och IGK 8%)

* Christine Roman har dessutom 700 000 från FAS tillsammans med Agneta Hugemark, Uppsala universitet. Dessa medel förvaltas i Uppsala.

VERKSAMHETSREDOVISNING

Forskningsprogrammet

Kvinnor och män - makt och politik i förändring har sedan 1997 varit rubriken på Forums forskningsprogram. Det har fungerat som en gemensam grund för forskare från olika discipliner, som studerar kvinnor och män och kön som relationell ordning i termer av politik och makt. De ämnen som utgjort forskningsprogrammets bas är statsvetenskap, historia och sociologi medan könsteoretiskt orienterade forskare från andra närliggande ämnen har deltagit i "programseminariet" mer oregelbundet. Sedan 2002 deltar även forskare från socialt arbete i forskargruppen.

Under 2002 beslutades att forskningsprogrammet skulle revideras, särskilt med tanke på att nya medverkande har tillkommit och andra slutat. Denna revidering påbörjades så smått under 2003 och kommer att fortsätta under 2004. Ett preliminärt namn på det nya programmet är "Könsrelationernas politik och demokratins villkor".

Forskningsprogrammets forskare

Elinor Brunberg är fil.dr i socialt arbete. Under verksamhetsåret disputerade hon på avhandlingen *Vi bytte våra hörande skolkamrater mot döva! Förändringen av hörselskadade barns identitet och självförtroende vid byte av språklig skolmiljö*. Hon forskar nu vidare med studier av flickors och pojkars vardagsliv ur ett köns- och generationsperspektiv. Aktuellt är ytterligare analys av empirin till avhandlingen, en internationell komparativ studie av socialtjänstens arbete med pojkar och flickor i en misshandelssituation samt en studie av konstruktionen av barndom och kön i svenska avhandlingar i socialt arbete (tillsammans med Kristina Larsson Sjöberg). Elinor Brunberg är också verksam inom forskargruppen Barn i socialt arbete (BISA).

Johan Dietrichson är doktorand i historia vid Humanistiska institutionen. Johan forskar om svenska militären i ett genusperspektiv. Hans preliminära avhandlingstitel är *Att göra män av pojkar och flickor: Det svenska försvaret i ett genusperspektiv 1960-1990*.

Charlotte Fridolfsson är doktorand i statskunskap och timplärare i kvinnovetenskap. Hennes avhandlingsarbete handlar bland annat om nya sociala rörelser, kollektiv protest och språkets politiska betydelse.

Anna G. Jónasdóttir är professor i kvinnovetenskap och docent i statsvetenskap. Hon har under verksamhetsåret arbetat vidare med sitt projekt om en könsbaserad intresseteori. Hon bidrog även med en artikel i en festskrift

till Berit Ås. Annas avhandling från 1991, som hittills bara funnits på engelska och spanska, publicerades under året på svenska med ett nyskrivet förord. Här krävdes också en rejäl arbetsinsats tillsammans med översättaren. Vidare arbetade Anna med ett bokprojekt tillsammans med Kathleen Jones (San Diego State University). Slutligen skrev hon två ansökningar till Vetenskapsrådet, den ena om sabbatstermin och den andra om planeringsbidrag till mångvetenskaplig demokratiforskning. Båda fick avslag, den första trots positiv värdering, den andra utan motivering och värdering.

Gunnel Karlsson är fil. dr i historia. Hon har från september 2003 återgått till sin tjänst som lektor vid Kvinnovetenskapligt forum, efter att under tre år ha arbetat som föreståndare vid Nationella sekretariatet för genusforskning vid Göteborgs universitet. Gunnels avhandling från 1996, *Från broderskap till systerskap* handlar om det socialdemokratiska kvinnoförbundets kamp för inflytande i SAP under efterkrigstiden. Inom ramen för forskningsprojektet "Kön, makt, auktoritet" (som varit vilande under 3 års tjänstledighet) har Gunnel publicerat en artikel om Olof Palme och jämställdheten.

Katarina Larsson är doktorand i historia och timplärare i kvinnavetenskap. Hennes avhandlingsarbete är en lokal historisk studie av kvinnors idéer om stads- och bostadsplanering samt deras försök och möjligheter till inflytande i dessa frågor, med titeln "Andrahandskontrakt i folkhemmet. Närmiljö och kvinnors förändringsstrategier".

Kristina Larsson Sjöberg är socionom, fil. dr och universitetslektor i socialt arbete. Hon är också verksam inom forskargruppen Barn i socialt arbete (BISA) vid Örebro universitet. Kristina disputerade år 2000 på avhandlingen *Barndom i länkade familjesystem. Om samhörighet och åtskillnad* vid Göteborgs universitet, och forskar nu vidare med studier av flickors och pojkars vardagsliv ur ett köns- och generationsperspektiv. Aktuellt är ett arbete om konstruktionen av barndom och kön i svenska avhandlingar i socialt arbete (tillsammans med Elinor Brunnberg, se ovan) samt en studie av styvpappors faderskap.

Ann-Sofie Lennqvist Lindén är doktorand i statskunskap vid Novemus. Under verksamhetsåret har hon arbetat med dels undervisning i statskunskap och dels olika forskningsprojekt. Ett forskningsprojekt har finansierats av Svenska Kommunförbundet: "Önskade och oönskade förändringar. Könsmakt och organisationsförändringar i svenska kommuner" (projekt tillsammans med Gun Hedlund). Under året har hon också arbetat i ett forskningsprojekt åt Örebro läns landsting: "När politikerna skulle möta medborgarna – En studie av politikernas förväntningar på politikerrollen i Örebro läns landstings nya organisation Medborgarmodellen" och skrivit en slutrapport med samma namn.

Helena Magnusson är doktorand i kvinnovetenskap. Hennes forskningsområde rör migration av kvinnlig arbetskraft, medborgarskapets roll och globala trender i produktion och konsumtion. Hon har påbörjat en jämförande studie av kvinnlig arbetskraft i manufakturindustrier i Kina respektive Mexiko.

Ingrid Pincus är fil. dr i statskunskap. Hon disputerade i november 2002 på avhandlingen *The Politics of Gender Equality Policy. Implementation and Non-Implementation in Three Swedish Municipalities*. För närvarande arbetar hon på en artikel om implementeringen av jämställdhetsreformer som en politisk process, som ska ingå i en antologi där Anna Jónasdóttir och Kathleen Jones är redaktörer. Hon medverkar i ett EU-projekt (Athena2) inom vilken hon kommer att skriva en artikel där hon vidareutvecklar och fördjupar dokumentationen om den svenska jämställdhetspolitiken som finns redovisad i hennes arbetsrapport *Från kvinnofrågor till könsmaktsstruktur – den svenska jämställdhetspolitikens utveckling 1972-1997*.

Christine Roman är lektor och docent i sociologi. År 1994 disputerade hon på avhandlingen *Lika på olika villkor. Könsegregering i kunskapsföretag*. Av hennes övriga publikationer kan nämnas *Hemmet, barnen och makten* (1997) (med G Ahrne) och *Familjen i det moderna. Sociologiska sanningar och feministisk kritik* (2004). I ett pågående forskningsprojekt studerar hon, i samarbete med Åsa Lundqvist (Lunds universitet), konstruktionen och förändringen av det svenska familjebegreppet mellan 1930-2000.

Sofia Strid är doktorand i kvinnovetenskap vid Kvinnovetenskapligt Forum. Hennes avhandling behandlar de i och med EU föreliggande och förändrande institutionella förutsättningarna för kvinnors möjligheter att driva könsbaserade politiska och sociala intressen i Europa. I fokus för undersökningens empiriska delar står EUs institutioner och europeiska intresseorganisationer, medan det teoretiska intresset styrs av feministisk intresseteori och institutionalism.

Erika Svedberg är fil. dr i statsvetenskap. 1999-2002 hade hon tillsammans med Annica Kronsell (Lunds universitet) projektet "Maskulinitet, femininitet och svensk säkerhetspolitik i omvandling" finansierat av Vetenskapsrådet. Svedbergs och Kronsells forskning om kön och svensk säkerhetspolitik har sedan dess fortsatt inom ramen för ett projekt med fokus på kön och frivilligorganisationerna i Sveriges krisberedskap och totalförsvaret. Projektet har titeln "Folkförankring 'på riktigt'? Kön, medborgarskap och demokrati i de frivilliga försvarsorganisationerna". Projektet är finansierat av Krisberedskapsmyndigheten och pågår 2003-2005. Erika Svedberg ingår i det nybildade nätverket "Nordiska perspektiv på kön, krig och fred", vilket leds av Professor Maud Eduards, Stockholms universitet och Oslo universitet. Nätverket

är feministiskt tvärvetenskapligt och består av 16 forskare från de nordiska länderna samt tre fakulteter. Nätverket ska utgöra ett forum för fördjupad forskning inom en rad överlappande forskningsproblem på temat kön, väpnade konflikter och fred.

Berit Åberg är fil. dr i sociologi. Hon disputerade den 19 januari 2001 på avhandlingen *Samarbete på könsblandade arbetsplatser. En könsteoretisk analys av arbetsdelning mellan kvinnor och män i två yrken: akutsjuksköterskor och ordningspoliser*. I slutet av januari 2003 skickade hon in en projektskiss till Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap med titeln "Mellan arbetsplats och omgivning. Mäns omsorgspraktiker i tre lokalsamhällen, och betydelsen av dessa för arbetslivets könsrelationer." Projektet beviljades inte några medel. I mitten av december levererade hon ett artikelmanus för eventuell publicering i boken *Levande genus och lokala verkligheter – arbete, organisation och vardag i norr*. Redaktörer för boken är Lena Abrahamsson och Peter Waara. Manuset utgick från hennes avhandling och hade titeln "Könsidentitetsprocesser och arbetsdelning bland ordningspoliser: En fråga om könsaktörer och könsmaktstrukturer." Artikeln kommer troligen att översättas till engelska och därefter publiceras i den engelskspråkiga antologi som är resultatet av Forums samarbetsprojekt med San Diego State University.

Forumseminariet

Våren

24 januari

Berit Åberg, fil. dr i sociologi, presenterade kort projektskiss, "Mellan arbetsplats och omgivning. Mäns omsorgspraktiker i tre lokalsamhällen, och betydelsen av dessa för arbetslivets könsrelationer".

Katarina Larsson, doktorand i historia, lade fram delar av sitt avhandlingsmanus.

7 februari

Kathleen B. Jones, professor i statsvetenskap vid San Diego State University samt hedersdoktor vid Örebro universitet: "The Futures of Women's Studies".

28 februari

Kristina Larsson Sjöberg, fil. dr i socialt arbete och **Elinor Brunnberg**, fil. lic i socialt arbete, presenterade artikelutkastet "Flickor är flickor och pojkar är

pojkar. Om konstruktionen av barndom och kön i svenska avhandlingar i socialt arbete 1980-2002".

14 mars

Helena Olofsdotter, doktorand i statsvetenskap vid Göteborgs universitet, lade fram den feministteoretiska delen av sitt avhandlingsmanus under rubriken "Ger ökad jämställdhet ny utformning på politiken?".

25 mars

Maud Eduards, professor i statskunskap vid Stockholm universitet, presenterade sin senaste bok *Förbjuden handling. Om kvinnors organisering och feministisk teori*. Samarrangemang med högre seminariet i statskunskap.

28 mars

Seminariegruppen läste och diskuterade ett artikelkompendium, "Vad är politik?".

25 april

Ingrid Pincus, fil.dr i statskunskap, presenterade kapitelutkast till STINT-antologin "Gender and Politics".

9 maj

Leonor Camaüer, fil. dr i medie- och kommunikationsvetenskap presenterade sin artikel "Den feministiska mediekritiken".

23 maj

Sofia Strid, doktorand i kvinnovetenskap, presenterade sitt avhandlingsämne.

Hösten

8 september

Sofia Strid presenterade det paper om EU och EWL, som hon förberett inför "ECPR i Marburg" senare under månaden.

6 oktober

Berit Åberg presenterade kapitelutkast till antologin *Levande genus och lokala verkligheter – arbete, organisation och vardag i norr*, red. av Lena Abrahamsson och Peter Waara.

20 oktober

Erika Svedberg presenterade forskningsprojektet "Folkförankring på riktigt?"

En studie av kön, medborgarskap och demokrati i de frivilliga försvarsorganisationerna”.

3 november

Ingrid Pincus presenterade utkast till antologiartikel.

17 november

Lotta Lerwall, JD och nyanställd lektor vid Örebro universitet:

”Diskrimineringslagstiftning under utveckling – något om könsdiskriminering”.

1 december

Seminarium med Dr **Farzana Bari**, Centre for Women’s Studies, och hennes make **Sarwar Bari**, National Coordinator för Pattan Development Organisation, Islamabad, Pakistan.

15 december

Erika Svedberg inledde diskussion kring romanen *Rädslans geografi* och avhandlingen *Rädslans politik*.

Forskarutbildningskurser

2003

Under vårterminen gavs kursen ”Teori och empiri – en könsteoretisk utmaning” på 5 poäng med Berit Åberg som kursansvarig. Intresset var stort, 12 doktorander från olika discipliner och lärosäten deltog.

Den kurs som utannonserats för höstterminen, ”Sådan diskurs – sådan kärlek?”, ställdes in och ges preliminärt istället under hösten 2004.

Handledning

Anna G. Jónasdóttir har under året handlett två doktorander i statskunskap och två i kvinnovetenskap vid Örebro universitet. Hon har även varit biträdande handledare för en doktorand i pedagogik vid Göteborgs universitet.

Christine Roman har under året handlett två doktorander i sociologi, en i Örebro och en vid Uppsala universitet.

Gunnel Karlsson är biträdande handledare för en doktorand i kvinnovetenskap.

Erika Svedberg är biträdande handledare för en doktorand i kvinnovetenskap.

Forskningsrapporter och publicerade skrifter

Elinor Brunnberg

Vi bytte våra hörande skolkamrater mot döva! Förändring av hörselskadade barns identitet och självförtroende vid byte av språklig skolmiljö. (We changed our hearing schoolmates for deaf ones! Hearing-impaired children's change of identity and confidence when changing language in the school environment.) Örebro: Örebro University, Örebro Studies in Social Work no. 3, Dissertation.

Anna G. Jónasdóttir

”Berit Ås kvinnokulturansats – dess teoretiska karaktär och utvecklingspotential” i *Kjaere Berit*. Festskrift till Berit Ås på 75-årsdagen, red. Ingrid Mørken. Oslo: Kvinneuniversitetet/Kondor AS Forlag.

Kärlekskraft, makt och politiska intressen. En teori om patriarkatet i nutida västerländska samhällen. 2003. Göteborg: Daidalos. (Svensk översättning, med ett nytt förord, av avhandlingen *Love Power and Political Interests* från 1991).

Gunnel Karlsson

Recension: ”Policing Public Women”. *Historisk tidskrift* 2003:3.

Kristina Larsson Sjöberg

”Mamma, pappa, styvpappa – barn. Om föräldraskap i länkade familjesystem” i Margareta Bäck-Wiklund & Thomas Johansson (red.) *Nätverksfamiljen*. Stockholm: Natur och Kultur.

”Poverty among Children in Sweden” i Birgitta Zierer (ed.) *Social Work Strategies against Poverty among Children*. Erasmus/Socrates-Intensive Programme 2002 in Vienna.

Ann-Sofie Lennqvist Lindén:

”När politikerna skulle möta medborgarna. En studie av politikernas förväntningar på politikerrollen i Örebro läns landstings nya organisation Medborgarmodellen”. Novemus rapportserie 2003:1 ISSN 1403-946X. November 2003.

Christine Roman

Det sociala landskapet (med G Ahrne & M Franzén). Tredje reviderade upplagan. Korpen.

”Sociologiska perspektiv på kärnfamiljen. Från ’komplementära roller’ till ’den rena relationen” i M Bäck-Wiklund & T Johansson (red.) *Nätverksfamiljen*. Natur och kultur.

”Önska, välja, vilja. Om beslutet att skaffa barn” (med Å Lundqvist) i *Sociologisk forskning* nr 1 2003.

”Power and Gender in the Organization of Housework in Sweden i le Grand, C & Tsukaguch-le Grand, T (eds.) *Women in Japan and Sweden. Work and Family in Two Welfare Regimes*. Stockholm: Almqvist & Wiksell International (med G Ahrne).

Erika Svedberg

Svedberg, Erika & Annica Kronsell: "Feministisk metod, teori och forskning om identiteter" i Bo Petersson & Alexa Robertson (red.), *Identitetsstudier i praktiken*. Malmö: Liber.

Forskningskonferenser/seminarier

Elinor Brunnberg

27-30 mars

Deltog vid NSU – Nordiska sommaruniversitetets vintersession på Island. Presenterade paper, *Skolgården som möteplats för barn med och utan funktionshinder*, vid NSU section no. 8, Listening to the Welfare State. Plats: Reykjavik, Island.

23 maj

Disputerade på avhandlingen *Vi bytte våra hörande skolkamrater mot döva. Förändring av hörselskadade barns identitet och självförtroende vid byte av spåklig skolmiljö*. (Örebro: Örebro University, Örebro Studies in Social Work no. 3, Dissertation).

27 juli-2 augusti

Deltog vid NSU – Nordiska sommaruniversitetets sommarsession i Vallekilde, Danmark. Presenterade två kommande kapitel i en bok om välfärdsforskning: ”Forskning med barn – att observera, tala med och lyssna på barn” samt (tillsammans med Christian Kullberg) ”Vinjettmetodens användbarhet för att studera välfärdsstatens professioners arbete: Exemplet socialt arbete”.

20-22 november

Presenterade paper, *Vi bytte våra hörande skolkamrater mot döva*, vid 5:e nordiska symposiet, Norrköping.

Charlotte Fridolfsson

9-10 maj

Deltog i konferensen Fourth Essex Graduate Conference in Political Theory, presenterade papper , "Form and Content in Relation to the Idea of Political Protest".

Anna G. Jónasdóttir

31 januari

Ledde arbetsgruppen "Ojämlighetens mekanismer: klass, kön etnicitet" tillsammans med Thomas Brante, Örebro universitet, under Sociologiförbundets årsmöte vid Örebro universitet.

10 april

"Berit Ås – en djärv och originell teoretiker", under forskarseminariet "I Berit Ås fotspår".

Plats: KILDEN

Arrangör: Senter for kvinne- og kjønnsforskning & KILDEN, Oslo.

3-5 april

Deltog i konferensen "National Feminisms in a Transnational Arena: The European Union and Gender Politics".

Plats: University of Madison, Wisconsin

Arrangör: The European Union Center at the University of Wisconsin-Madison.

19-20 augusti

Deltog i möte med nätverket AOIFE (General Assembly Meeting) och Athena2 i anslutning till konferensen "Gender and Power in the New Europe, the 5th European Feminist Research Conference", Lund.

2 oktober

Inbjuden att inleda specialseminarium i politisk teori, med utgångspunkt i det egna konferenspaperet "Könsdimensionens ställning idag som en samhällsteoretisk problematik".

Plats: Uppsala universitet

Arrangör: Statsvetenskapliga institutionen

12 november

Inledde seminariet "Könsproblematiken som ett (mång)vetenskapligt kunskapsfält" i forskarskolan Demokratins villkors metateoretiska

seminarieserie, Örebro universitet.

Gunnel Karlsson

8 december

Medverkade som resursperson i seminarium om genusperspektiv i högskoleutbildningen.

Plats: Konferenscentrum, Stockholm

Arrangör: Högskoleverket

Kristina Larsson Sjöberg

11-12 mars

Deltog i seminarium om mansforskning med paper "Det fanns redan en pappa. Om styvpappan i länkade familjesystem".

Plats: Göteborg

Arrangör: Nationella sekretariatet för genusforskning

Mars

Deltog i teaterprojekt vid Backa teater i Göteborg samt höll i seminarium för allmänheten om sin avhandling.

Ann-Sofie Lennqvist Lindén

28-30 november

Deltog i den XII Nordiska Kommunalforskarkonferensen arrangerad av Förvaltningshögskolan vid Göteborgs universitet, Sverige. Deltog med rapporten "*När politikerna skulle möta medborgarna. En studie av politikernas förväntningar på politikerrollen i Örebro läns landstings nya organisation Medborgarmodellen*".

Ingrid Pincus

14 februari

Deltog efter inbjudan i seminariet "Mannsmaktens manifestasjoner? Motstånd

mot likestilling gjennom 20 år”, arrangerat av Senter for kvinne- og kjønnsforskning, Universitetet i Oslo.

21 mars

”Ledares roll i jämställdhetsarbetet”. Forskningsseminarium, Yrkes- och miljömedicinska kliniken, Universitetssjukhuset Örebro.

20-24 augusti

Deltog i konferensen ”Gender and Power in the New Europe, the 5th European Feminist Research Conference”.

Plats: Lund

Arrangör: AOIFE/Lunds universitet.

16 september

Undervisade på temat Equal Opportunities på Advanced European Summer School in Women’s Studies from Multicultural and Interdisciplinary Perspectives, ”New European Identities and Mediated Cultures: Revisiting the Politics of Location”.

Arrangör: NOISE

Plats: Antwerpen, Belgien.

8 oktober

Inbjuden som expert på jämställdhetsområdet till ”Samtalsöppet”, avslutningskonferens för projektet ”Framtidsresan – ett ledarutvecklingsprogram för kvinnor”. Deltog i rundabordssamtal på temat ”Jämställdhet och elände”.

Plats: Svenska filminstitutet, Stockholm

Arrangör: Framtidsresan (Göteborgs, Linköpings och Umeå universitet, Karolinska institutet).

Christine Roman

30-31 januari

Ansvarig och ordförande för arbetsgruppen Familj, kön och nära relationer” under Sociologiförbundets årsmöte vid Örebro universitet.

7-8 juni

”Gender, Kinship and Policy”. Workshop för att initiera nätverkssamarbete mellan nordiska och brittiska forskare.

Arrangör: Projektet ”Den moderna familjen och

individualiseringsprocessen”(Åsa Lundqvist och Christine Roman).

Plats: Lund

Sofia Strid

16-17 januari

Deltog i konferensen "Whither Europe? Borders, Boundaries, Frontiers in a Changing World", bl.a. workshopen "Migration, Citizenship and Identity".

Plats: Göteborgs universitet.

Arrangör: Centrum för Europaforskning.

20-21 mars

Deltog i konferensen "Democracy after Governance. Deliberation, representation and participation between constitution and reflexivity" på Politologisk Forskerskole, Köpenhamn

Arrangör: Department of Political Science, Köpenhamns universitet.

3-5 april

Deltog i konferensen "National Feminisms in a Transnational Arena: The European Union and Gender Politics".

Plats: University of Madison, Wisconsin

Arrangör: The European Union Center at the University of Wisconsin-Madison.

18-21 september

Deltog i ECPRs konferens, workshop "Gender & Politics: Feminist Futures in the European Union"

Presenterade paper "European Institutionalisation of Gendered Interests and Women's Organisations".

Plats: Marburg, Tyskland.

Arrangör: European Consortium for Political Research.

Erika Svedberg

20-24 augusti

Deltog i konferensen "Gender and Power in the New Europe, the 5th European Feminist Research Conference". Presenterade ett paper med titeln "Women, Men, Citizenship and the New Security Thinking in Sweden" (medförfattare var Annica Kronsell).

Plats: Lund

Arrangör: AOIFE/Lunds universitet.

Berit Åberg

5 mars

Deltog efter inbjudan i "Temadag om genus" med föreläsningen "Könsidentitet och arbetsdelning bland akutsjuksköterskor och ordningspoliser".

Plats: Karolinska institutet

22-23 oktober

Deltog i konferensen "Yrken, makt och gestaltning".

Inlägg: "Könsidentitet och arbetsdelning bland akutsjuksköterskor och ordningspoliser".

Plats: Arbetets museum i Norrköping

Arrangör: FAS/Rådet för yrkeshistorisk forskning vid Arbetets museum.

Utåtriktad verksamhet

Gästföreläsningar

Gunnel Karlsson

1 december

”Kön eller genus?”

Föreläsning om genusforskning på Institutet för psykosocial medicin (IPM), Karolinska institutet, Stockholm.

Kristina Larsson Sjöberg

September

Föreläste om sin forskning vid Bundesakademie für Sozialt Arbeit i Wien.

Oktober

Föreläste om sin forskning vid Georg-Simon-Ohm Fachhochschule i Nürnberg.

Christine Roman

27 januari

Föreläsning om sociologiska teorier om ”familjen” på Tvärvetenskaplig magisterkurs i demografi, Sociologiska institutionen, Stockholms universitet.

17 mars

Föreläsning om familj i teori och empiri vid Etnologiska institutionen, Stockholms universitet.

2 september

Inbjuden till seminarium om barn och barnafödande, Tema barn, Linköpings universitet.

4-5 september

Inbjuden som kommentator på två kapitel i bokmanuset ”Familj och arbete”. Tvådagarsseminarium på Djuröbaden. Arrangör: SOFI, Stockholms universitet.

Erika Svedberg

Maj

Höll tre gästföreläsningar vid Karlstad universitet, Avdelningen för

statsvetenskap. Föreläsningarna var inom ramen för en forskarutbildningskurs med titeln "Teorier om internationell politik".

Övriga föreläsningar/Tredje uppgiften

Elinor Brunnberg

29 oktober

Elinor Brunnberg & Lars Oskarsson presenterade vikten av forskning som bedrivs i socialt arbete vid Örebro Universitet.

Arrangör: Västerås ProAros.

Anna G. Jónasdóttir

5 mars

Föreläste under rubriken ”Kön, makt och makroteori: om behovet av förnyelse i feministisk samhällsanalys”, på Uppsala Bokcafés föredragsserie.

Arrangör: Vänsterns studieförbund.

17 maj

Deltog i paneldebatt, ”Marx i vår tid” vid Socialistiskt forum 2003.

Plats: Folkets hus, Örebro

Arrangör: Ordfront Örebro, LO-idédebatt & CMS.

Kristina Larsson Sjöberg

Presenterade sin forskning vid ett antal frukostmöten för socialarbetare arrangerade av Kommunförbundet Örebro län.

Ann-Sofie Lennqvist Lindén

15 april

Presentation av rapporten ”FoU-projekt om kommunal organisering och demokrati i Örebro kommun” vid möte med Södertälje kommuns ledningsgrupp för översyn av kundorganisationen.

26-27 november

Medverkade vid föreläsningar och seminarier i samband med studiebesök av kvinnliga politiker och kvinnoorganisationsaktiva från Armenien. Arrangör: Vänsterpartiet i Örebro.

Ingrid Pincus

17 mars

”Jämställdhetens politik, manliga ledares roll i jämställdhetsarbetet i svenska kommuner”. Föreläsning i serien ”Möten med forskare vid Örebro universitet”.

Plats: Bio Roxy.

Arrangör: Örebro universitet.

21 mars, 3 april

Föreläste på temat ”Kön, makt och politik” för kvinnliga politiker i Karlskoga kommun.

Arrangör: Karlskoga kommun.

13 maj

”Jämställdheten – javisst. Men oj så trögt att genomföra i praktiken”.

Föreläsning för jämställdhetsombud och -handläggare i Växjö kommun.

Plats: Biblioteket, Växjö.

Arrangör: Jämställdhetskommittén, Växjö kommun.

15 november

Föreläsning om kvinnor, män och jämställdhet.

Arrangör: Syrisk Ortodoxa ungdomsföreningen.

Plats: Syrisk Ortodoxa församlingen, Varberga.

Internationalisering

USA: San Diego State University

Det fyraåriga samarbetsprojektet mellan Forum och Department of Women's Studies vid San Diego State University, ”Gender in the History and Practice of Democracies”, finansierat av STINT, avslutades under verksamhetsåret. Antologin ”Gender and Politics” kommer att slutföras under 2004.

Pakistan:

Kvinnovetenskapligt forum fick i början av december besök av Dr Farzana Bari från Pakistan. Bari är chef för ett Centre for Women's Studies vid ett universitet i Islamabad och var inbjuden till Sverige av Svenska institutet och Sveriges ambassad i Islamabad. Förutom Örebro besökte hon Uppsala, Göteborg och Stockholm (Riksdagen och UD) i syfte att få bättre möjligheter att kunna stötta och utbilda kvinnliga pakistanska parlamentariker, genom att ta del av svenska erfarenheter av hur kvinnor i Sverige verkar för att få utrymme inom politiken.

I sin egenskap av universitetslärare är Farzana Bari intresserad av att knyta kontakter med systerinstitutioner och ämnen i väst, kontakter som kan leda till någon form av konkret samarbete kring forskning och utbildning. Bland annat diskuterades möjligheten att kunna skicka studenter till Pakistan för s.k. Minor Field Studies.

Europa:

Erika Svedberg deltog i Svenska Institutets seminarieresa till Moskva 25-29 oktober. Besöket anordnades i samarbete med Svenska Centret vid RGGU, Rysslands Statliga Universitet, Moskva. Syftet var att undersöka förutsättningar för framtida samverkan. Detta besök resulterade i att Erika sedan sökte medel till Svenska Institutet för att anordna ett planeringsmöte i början av 2004 med medverkande från RGGU, Ryska vetenskapsakademien samt Lunds universitet.

Elinor Brunnberg arbetar tillsammans med forskare vid University of Zagreb med ett forskningsprojekt om barnmisshandel, ”Socialt arbete i Sverige och Kroatien – ett samarbetsprojekt om barnmisshandel där teori och praktik vävs samman”.

Nätverk

AOIFE, Athena

Under våren 2003 tog vi kontakt med det europeiska nätverket Athena, som drivs inom ramen för AOIFE (Association of Institutions for Feminist Education and Research in Europe). Athena är ett “Socrates Thematic Project” där ett 100-tal kvinno-/genusvetenskapliga miljöer vid olika universitet ingår. Projektet finansieras av EU-kommisionen. Anna Jónasdóttir, Gunnel Karlsson och Ingrid Pincus ingår i Athena-nätverkets andra projektomgång (Athena2), som löper

mellan 2003 och 2006. Athena2 omfattar ett 20-tal olika delprojekt. Vi medverkar i "Activity 3B" som har den något långa titeln "RECONCEPTUALISING THE NOTION OF EQUAL OPPORTUNITIES AND RETHINKING THE POLICY AIMS AND INSTRUMENTS – A JOINT EFFORT OF WOMEN'S (GENDER) STUDIES IN THE ACADEMIA (RESEARCH AND TRAINING), POLICY MAKERS AND WOMEN'S ORGANISATIONS". Syftet med Activity 3B är framförallt att förbättra kvinnors villkor, samt jämställdheten mellan kvinnor och män genom att överbrygga det växande gapet mellan de tre ovannämnda aktörsgrupperna.

Erika Svedberg ingår i det nybildade nätverket "Nordiska perspektiv på kön, krig och fred", vilket leds av Professor Maud Eduards, Stockholms universitet och Oslo universitet. Nätverket är feministiskt tvärvetenskapligt och består av 16 forskare från de nordiska länderna samt tre fakulteter. Nätverket ska utgöra ett forum för fördjupad forskning inom en rad överlappande forskningsproblem på temat kön, väpnade konflikter och fred.

Kristina Larsson Sjöberg och Elinor Brunnberg har fått medel att arbeta upp ett forskarnätverk för generations- och könsforskning. De har besökt Helsingfors universitet och där träffat prof. i socialt arbete Mirja Satka och prof. i Early Childhood Education Leena Alanen.

Kristina Larsson Sjöberg besökte också under verksamhetsåret Nürnberg för att diskutera forskarnätverk med företrädare för Georg-Simon-Ohm Fachhochschule i Nürnberg och Robert Gordon University i Aberdeen.

Christine Roman är medlem i UK/Nordic Network, som består av nordiska och brittiska forskare som studerar jämställdhet och välfärd. Nätverket träffades på en workshop i Lund i juni 2003.

Administrativa uppdrag inom ÖU

Anna G Jónasdóttir

- Ledamot av Hum/Samfakultetsnämnden
- Ledamot av Hum/Samfakultetsnämndens anställningsutskott
- Ledamot av styrelsen för International Science Center (ISC)
- Ledamot av referensgruppen för forskarskolan Demokratins villkor

Christine Roman

- Suppleant i elektorsförsamlingen till FAS, Örebro universitet

Erika Svedberg

- Ingick under vårterminen 2003 i "Framtidsgruppen", bestående av representanter från SAMs 4 ämnesdiscipliner. Gruppen sammanträffade cirka 7 gånger i syfte att utarbeta ett förslag på nytt utbildningsprogram på SAM.

Berit Åberg

- Ledamot av Institutionsnämnden
- Studierektor för kvinnovetenskapen
- Deltog i pedagogikgruppen i Visionsarbetet

Övriga uppdrag

Anna G. Jónasdóttir

Sedan 1997 är Anna medlem av Editorial Board för *FINNISH YEARBOOK OF Political Thought*.

Gunnel Karlsson

Ingår i "fackkommittén" för den nordiska konferensen "Kvinnorörelser – Inspiration, intervention och irritation", som hålls i Reykjavik, Island den 10-12 juni 2004.

Fakultetsopposition - Betygsnämnd

Anna G. Jónasdóttir

31 januari

Ledamot i betygsnämnd för Marie Jansson, som disputerade i Hälsa och samhälle, Linköpings universitet, på avhandlingen *Två kön eller inget alls. Politiska intentioner och vardagslivets realiteter i den arbetslivsinriktade rehabiliteringen.*

Christine Roman

24 maj

Ledamot i betygsnämnd vid Merhad Darvishpours disputation, Sociologiska institutionen, Stockholms universitet, på avhandlingen *Invandrarkvinnor som bryter mönster.*

Sakkunniguppdrag

Anna G. Jónasdóttir

Sakkunnig tillsammans med prof. emerita Ida Blom, Bergen och FD Solveig Bergman, Åbo, på ansökan till NorFA om medel till en nordisk forskarkurs.

Sakkunnig tillsammans med Johanna Esseveld, Lund och Ann Rudinow Saetnan, NTNU, Norge, angående befordran till professor gällande Beatrice Halsaa.

Information

Nyhetsbrev

Ett nyhetsbrev för Kvinnovetenskapligt forum/kvinnovetenskapen, utkom med ett nummer under våren. Detta spreds till ca 200 intresserade, både inom och utom universitetet.

Hemsida

Forums och kvinnovetenskapens hemsida finns på adress: <http://www.oru.se/sam/kvinnovetenskap/>. Här ges aktuell information om vår verksamhet. Forum samarbetar även med Nationella sekretariatet för genusforskning i Göteborg och det Nordiska Institutet för kvinno- och könsforskning, NIKK, ifråga om att sprida information om våra olika aktiviteter.

Historik

1978 kan betraktas som startåret för den kvinnovetenskapliga verksamheten vid dåvarande Högskolan i Örebro. Detta år anordnades den första 20-poängskursen, Kvinnan i samhället, på initiativ av två av Forums dåvarande medarbetare. Under 1980-talet arrangerades konferenser, olika typer av kvinnovetenskapliga kurser, seminarier och offentliga föreläsningar på ideell basis. En viktig grund för att kunna bygga upp en permanent och långsiktig verksamhet innebar Forskningsnämndens projektanslag vilka från och med 1988 tilldelades Kvinnovetenskapligt forum. I och med detta startade en permanent och långsiktig uppbyggnad av såväl forskning som undervisning. Forum fick så småningom del av de särskilda medlen för jämställdhetsforskning från utbildningsdepartementet och erhöll sedan ett basanslag från Högskolans forskningsnämnd. Kvinnovetenskapligt forum är en arbetsenhet sedan början av 1990-talet och har sin organisatoriska hemvist vid Samhällsvetenskapliga institutionen.

Syftet med vår verksamhet är och har varit att på olika sätt verka för att kvinnovetenskapliga studier ska utgöra både integrerade delar och ett särskilt fält i den dåvarande högskolans och det nuvarande Örebro universitets utbildning och forskning.

Till Forums öppna seminarier har under åren forskare och studenter från olika discipliner samlats för att tillsammans med inbjudna svenska och utländska föreläsare diskutera nyare forskning. Seminarieriet har under åren koncentreras till olika teman, så har t.ex. teorier om kärlek och vetenskap, mansforskning samt kunskapsproduktion och kön uppmärksammas. Forum har även haft interna arbetsseminarier som i första hand ägnas åt presentation av egna texter och/eller nyare kvinnovetenskaplig litteratur. Nätverksluncher för kvinnlig personal vid Högskolan har anordnats, där företrädare för olika yrkesgrupper, discipliner och projekt i korthet berättat om sig själva och sitt arbete. Idag är de öppna och de interna seminarieriet sammanslagna till ett enda, "Forumseminariet". Forum fungerar nu som en mångvetenskaplig forsknings- och forskarutbildningsmiljö där seniorforskare och doktorander samverkar inom ramen för forskningsprogrammet. Forskningsmiljön har sin kärna och kontinuitet i kvinnovetenskapen, som sedan 2001 respektive 2003 är ett grundutbildnings- och forskarutbildningsämne. De medverkande i forskargruppen har sina respektive ämnesbaser i statskunskap, historia, sociologi och socialt arbete. Olika forskningsprojekt pågår som anknyter till det gemensamma programmet. Seminariet utgör ett viktigt led i samarbetet kring forskningen och för handledningen av doktorander.

1998 anordnades en jubileumskonferens 6-7 mars, "Kvinnor och män – makt och politik i förändring" med ett 40-tal nordiska kvinnoforskare och ett 8:e marsfirande med artistframträdanden i aulan för att markera Forums olika milstolpar men också för att diskutera framtida satsningar inom kvinnoforskningen.

Avhandlingar från forskargruppen publicerade i serien Örebro Studies

Anna G. Jónasdóttir (1991) *Love Power and Political Interests. Towards a Theory of*

Patriarchy in Contemporary Western Societies

Gun Hedlund (1996) ”*Det handlar om prioriteringar*”. *Kvinnors villkor och intressen i lokal politik*

Gunnel Karlsson (1996) *Från broderskap till systemskap. Om det socialdemokratiska kvinnoförbundets kamp för inflytande och makt i SAP*

Gunnela Björk (1999) *Att förhandla sitt medborgarskap. Kvinnor som kollektiva politiska aktörer i Örebro 1900-1950*

Kristina Larsson Sjöberg (2000) *Barndom i länkade familjesystem. Om samhörighet och åtskillnad*

Berit Åberg (2001) *Samarbete på könsblandade arbetsplatser. En könsteoretisk analys av arbetsdelning mellan kvinnor och män i två yrken: akutsjuksköterskor och ordningspolis*

Kristina Engwall (2001) *Asociala och Imbecilla. Kvinnorna på Västra Mark 1931-1967*

Ingrid Pincus (2002) *The Politics of Gender Equality Policy. Implementation and Non-implementation in three Swedish Municipalities*

Elinor Brunnberg (2003) *Vi bytte våra hörande skolkamrater mot döva! Förändringen av hörselskadade barns identitet och självförtroende vid byte av språklig skolmiljö*

Kvinnovetenskapligt forums skriftserie

Nr 1: Kerstin Westerlund-Shands (1992) *Awakening Women. North American Women Writers of the Twentieth Century*

Nr 2: Anna G. Jónasdóttir och Gunnela Björk (red) (1994) *Teorier om patriarkatet. Betydelser, begränsningar och utvecklingslinjer*

Nr 3: (1993) *Politics. A Power Base for Women? Report from a Conference in Örebro, Sweden, May 12-16, 1993.*

Nr 4: Ingrid Pincus (1995) *Varför lämnar kvinnor kommunalpolitiken?*

Nr 5: Ingrid Pincus (1997) *Manligt motstånd och ambivalens till jämställdhetsreformer*

Kvinnovetenskapligt forums rapportserie

Nr 1: Ingrid Pincus (1998) *Från kvinnofrågor till könsmaktstruktur - Den svenska jämställdhetspolitikens utveckling 1972-1997.*

Nr 2: Catriona Burness (1999) *A Swedish Exclusive? The ”Support Stockings” and Increasing Women’s Parliamentary Representation in Sweden.*

Forskarutbildningskurser 1992-2003

Feministisk teori, 5 p		ht 1992
The Dialectics of Power and Care in Feminist Theory, 5 p		ht 1997
Critical Perspectival Realism, 5 p		vt 1998
Vetenskapsteori i feministiskt perspektiv, 5 p		vt 1999
Sexuality and the Body Politic, 5 p		vt 2000
Feministisk teori. Nyttan av Marx och Weber, 5 p	vt 2001	
Ideologi(er), utopi(er) och demokratidefinitioner – en begreppshistorisk belysning, 10 p	vt 2002	
Feministiska perspektiv på sexualitet och kropp med fokus på funktionshinder och handikapp, 5 p		ht 2002
Teori och empiri – en könsteoretisk utmaning, 5 p	vt 2003	

Konferenser

maj 1984	KVINNOR OCH POLITIK. Nordisk konferens för forskning om kvinnor och politik. I samarbete med Statsvetenskapliga institutionen i Göteborg.
november 1985	KVINNOR OCH SOCIALA RÖRELSER. Nordisk konferens för forskning om kvinnor och sociala rörelser, Högskolan i Örebro.
13-16 maj 1992	WOMEN AND POLITICS - STRATEGIES FOR CHANGE Trestegskonferens. Forskarkonferens, möte mellan rikspolitiker och forskare, forskningsinformation och debatt riktad till lokalpolitiskt aktiva kvinnor. Örebro Slott.
6-7 mars 1998	KVINNOR OCH MÄN - MAKT OCH POLITIK I FÖRÄNDRING Nordisk forskarkonferens, Högskolan i Örebro.